

ДЪЛОТО НА ПРЕДАТЕЛЯ ЛЕФТЕРОВЪ

Предоприятъ на народнитѣ представители, доброволни защитни-
ци на Асенъ Петровъ

Силистра 27 (по телефона) Втория денъ отъ раз-
глеждане дѣлото на най-тъмния предателъ въ Доб-
руджа бѣше ознаменувано съ вдѣховенитѣ и остана-
ли паметни за силистренци речи на групата добро-
волци защитници на Асенъ Петровъ, който заличи чер-
ното петно, застана на стражотно на чистия и ве-
дъръ небосклонъ на родния ни добруджански край.

Следъ като защитника на гражданската страна
каза редица нелепици за българитѣ отъ Силистра и
изобщи отъ Добруджа думата бѣше дадена на позна-
тия трибунъ на българската национална кауза, на-
родниятъ представителъ г. д-ръ НИКОЛА МИНКОВЪ,
който въ сбита, но вгълбено изчерпателна и вдѣхо-
вена отъ съзнанието за безспорната справедливостъ
на защищаваната позиция речъ, обрисова тъмния мо-
раленъ образъ на убития предателъ на българскитѣ
национални проявления въ Добруджа, като го поста-
ви въ истинската свѣтлина на миналото му, като
постояненъ информаторъ на вѣйшката тайна поли-
ция и безогледенъ рушителъ на всички народностни
почини на българското малцинство отъ този хубавъ
край. Думитъ на възторжения ораторъ удържа по
всички гузни съвести, съ чука на възбунтуваната съ-
вестъ на единъ безкраенъ любящъ своя родъ и Родина
общественъ деецъ и вливаха въ душиитѣ на слушащи-
тъ силистренци балсама на облекчението следъ то-
кова скрита мжка по участъта на оня, който даде
изразъ на накупѣлото възмущение срещу единствения
предателъ въ Добруджа.

Втори говори познатия на всички добруджанци
г. ЛАЗАРЪ ПОПОВЪ, народенъ представителъ. Съ не-
нескрушима логика, раздипляйки гадното минало на
убития, оратора обори всички опити на адвоката на
гражданския искъ да хвърли облакъ върху видни и
всеотдайни борци за твърдеството на българската
кауза въ нашия край и посочи истинската роль на
убития узурпаторъ въ миналия ни общественъ жи-
вотъ. Впечатлението отъ внушителнитѣ доводи и
изнесени факти ошъ г. Л. ПОПОВЪ бѣше поразително.

Маститата фигура на бившия министъръ г-нъ
ХРИСТО СТАТЕВЪ, народенъ представителъ, застана
на банката на защитницитѣ и огненитѣ му слова
на българската правда бѣха поглѣщани съ упоение отъ
присѣстващитѣ, прозрѣли въ тѣхъ тѣй дълго очак-
вания нектаръ за сърдцата си, копнѣещи да видятъ
и чуятъ истински проявки на национална и граждан-
ска доблестъ. Оратора съ възмущение отхвърли всич-
ки недостойни обвинения срещу силистренци и бълга-
ритѣ отъ Добруджа, като показа, че тѣ сж вдѣхо-
вени отъ нѣй-малкото изчадие, каквото може да ро-
ди българска майка.

Всички оратори отъ защитата поискаха присж-
да, която да бжде удовлетворение на будната бъл-
гарска национална съвестъ въ този край, на и въ ця-
ла България.

Председателя на сжда обяви, че присждата ще
бжде произнесена утре (днесъ, Б. Р.) въ 3 ч. сл. пладне.

Правата на морскитѣ лица

отъ Добруджа се зачитатъ. Съ внесенитѣ законопроектъ
се признаватъ всички права на добруджанци, служили
въ румънската флота

София 27. (по телефо-
на) Министрътъ на же-
лѣзницитѣ, г. Горановъ,
днесъ внесе въ Народно-
то събрание законопро-
екта за уреждането на
положението на морски-
тѣ лица отъ втора ка-
тегория въ Добруджа. За-
конопроектътъ има единъ
единственъ членъ, а и-
менно:

Морскитѣ лица отъ бъл-
гарски произходъ отъ
първа и втора категория,
който придобиха българ-
ско поданство поради при-
сѣдиняването на Добруд-
жа къмъ България, спо-

редъ Крайовския договоръ,
запазватъ придобититѣ
си права съгласно румън-
скитѣ закони, като за мор-
ската имъ степенъ, съ-
гласно законъ за търгов-
ското корабоплаване, ще
се реши отъ Дирекцията
на воднитѣ съобщения,
възъ основа на предста-
венитѣ документи, като
се приравнятъ къмъ сте-
пенитѣ за морскитѣ лица
предвидени въ закона за
търговското корабоплава-
не. Времето практикувано
въ стажъ или плаване,
което ще се установи съ
документи, се зачита за

ТУРЦИЯ ЗА ПОЛИТИКАТА НА БЪЛГАРИЯ

Една забележителна статия на виденъ турски наро-
денъ представител и журналистъ за България

Истамбулъ 27. Турски-
ягъ вестникъ „Сонъ Пос-
та“, подъ грѣмъто загла-
вие „България следъ по-
следнитѣ събития“ помѣ-
ства една забележителна
статия отъ народния пред-
ставител и виденъ тур-
ски журналистъ Мухединъ
Биретъ, въ която между
другото, се казва:

„Голѣми промѣни на-
стѣпиха въ България,
откакто тя влѣзе въ три-
странния пактъ и даде
пропускъ на войскитѣ на
Райха. Една частъ отъ
завзетитѣ отъ германски-
тѣ войски територии ми-
наватъ подъ българско

владение, за да се по-
правятъ, както Адолфъ
Хитлеръ изтъкна въ своя-
та последна речъ, сторе-
нитѣ следъ свѣтовната
война спрѣмо България
неправди. По този начинъ
България се вижда из-
веднажъ разпрострѣна въ
своитѣ най-широки гра-
ници.

Балканскитѣ държа-
ви видѣха една по ед-
на трагичнитѣ после-
дици отъ воденето на
една балканска поли-
тика, която се дикту-
ваше отъ Парижъ и
Лондонъ и която не

държеше смѣтка за
географията, история-
та, икономиката и на
голѣмитѣ повели на
новото време.

Българскиятъ печатъ по-
свѣти приятелски и сър-
дечни статии за нашата
страна, а българското пра-
вителство доказва следва-
ната спрѣмо Турция поли-
тика, че то отдава голѣ-
мо значение на взаимни-
тѣ ни приятелски врѣзки.
Моитѣ читатели знаятъ,
че азъ винаги съмъ ималъ
вѣра въ нова България.
Обстоятелството, че до
днесъ не съмъ опровер-
ганъ отъ това си убежде-
ние ме прави да бжда
крайно много доволенъ.

„БИСМАРКЪ“ ПОТОПЕНЪ

Героичната съпротива на германскитѣ мораци до последния моментъ.
„Бисмаркъ“ се е сражавалъ тежко повреденъ противъ многобройнитѣ
неприятелски бойни кораби и летала.

Ню-Йоркъ 27. „Колум-
бий Бродкястингъ Сис-
темъ“ съобщава, че днесъ
официално било съобще-
но отъ Берлинъ и Лон-
донъ за потопяването на
германския боеенъ ко-
рабъ „Бисмаркъ“. Едно
обаче, е положително
около геройската кончи-
на на Бисмаркъ, че той
е влѣзалъ въ сражение
съ много по-силни ан-
глийски кораби. Още
снощи вечерътъ въ 21
часа, сражението било
ожесточено. Германцитѣ
проявили нечувана хра-
бростъ.

„Бисмаркъ“ б и л ъ
предварително засег-
натъ отъ две торпили
пуснати отъ английски-
тѣ самолети. Едната отъ
торпилитѣ, по всичко
изглежда, че засегнала
кормилото на кораба, а
другата — перкитѣ. То-
гава „Бисмаркъ“ нама-
лилъ извънредно много
своята бързина и започ-
налъ да се върти въ
кржгъ. Въ това състоя-
ние той билъ нападнатъ

изпигъ за по-горна капи-
танска или механическа
степенъ.

отъ силна британска
флотилия, водена отъ
броненосеца „Принцъ
офъ Уелсъ“, единъ отъ
последнитѣ най-мощни
английски бойни кора-
би, пуснатъ въ водата
едва преди единъ ме-
сець.

Отъ английска страна
при тази героична мор-
ска битка е участвувалъ
и самолетоногачътъ „Аркъ
Роялъ“, отъ когото сж
излѣтели и самолетитѣ
който тежко повредили
„Бисмаркъ“.

Относно сждбата на
крѣстосвача „Принцъ
Евгений“, който прид-

ружавалъ „Бисмаркъ“
още не се знае нищо
положително. Имало
всички указания за вър-
ване, че той е успѣлъ
да избѣга отъ пре-
следвачитѣ си.

Героичната съпро-
тивна на германския
боеенъ корабъ „Бис-
маркъ“ при завърза-
лата се неравна мор-
ска битка, ще остане
въ историята на гер-
манската морска сла-
ва. Потопениятъ „Бис-
маркъ“ се е борилъ
съ неприятелскитѣ па-
раходи и летала до
последния си моментъ
по единъ нечувано
геройски начинъ.

Рузвелтъ въ крайно затруднено положение

Англия официално признава потопенитѣ си бойни кораби. Гер-
манскитѣ подводници потопили 4 неприятелски конвоя

Ню-Йоркъ 27. Тази су-
тришнитѣ вестници въз-
произвеждатъ съ голѣми
букви декларацията на
първия адмиралъ Редлеръ.
Вестницитѣ поставятъ пи-
тането дали председателя
Рузвелтъ ще отговори на
тази речъ и не скриватъ,
че положението, въ което
се намира г. Рузвелтъ е
крайно много затруднено.
Следъ това вестницитѣ по-
сочватъ нѣкои точки, на
който би се спрѣлъ Руз-
велтъ въ днешната си

речъ.
Лондонъ 27. Днесъ се
съобщава официално, че
два британски крѣстос-
вачи и шестъ разруши-
тели били потопени отъ
германцитѣ въ водитѣ
около о-въ Критъ. Крѣс-
тосвачитѣ сж „Глостеръ“
9 хил. тоненъ и „Ифид-
жи“. Тѣ били едни отъ
най-модернитѣ англий-
ски кораби и били пус-
нати въ водата следъ
сегашната война.

СТОПАНСКИ МЕТОДИ НА БЪЖДЕЩЕТО

Към ново устройство на световното стопанство

Войната донесе със себе си голъми политически и стопански промѣни не само на европейския континентъ, но и на цялото световно стопанство. На едни страни, тя се отрази пагубно въ стопанско отношение, на други тя усили производството и развѣната, съ отлични изгледи за бъдещето. Що се отнася до европейския югоизтокъ и специално България, въпрѣки известниятъ лишения на момента, тя безспорно подобри положението чрезъ добититъ и очаквани политически и стопански резултати.

Отъ друга страна войната се отрази и въ вътрешно стопанско отношение, като даде просторъ за действие на тъмни личности — спекуланти и контрабандисти, което доведе до една засилена намѣса на държавата въ стопанството, достигаща дори до пълното му дикриране, изразено не само въ насоки за производство, консумация, нормиране на ценитъ, но и въ едно почти пълно изземване отъ страна на държавата почина за директ нови пазари и контигентирание чрезъ договори съ съществуващитъ. Стопанскитъ отношения между Югоизтока и голѣмитъ западни пазари сега сѫ почти **ограничени изключително съ държавитъ отъ осѣта** и тѣзи изпаднаха въ зависимостъ отъ нея. **Съ Англия, Франция и Белгия — голѣмитъ кредиторки на Югоизтока, търговия почти не се прави.** Струва ни се; че сѫ спрѣни и плащанията по държавнитъ дългове. Отъ германския мѣрдавенъ в. „Сюбстѣ-Ехо“ идва внушението къмъ държавитъ отъ Югоизтока, които иматъ дългове къмъ тѣзи страни да ги считатъ като „амортизиращи“ съ огледъ на политическия моментъ. Тѣзи дългове, нека вземемъ за примѣръ България, съ сключенитъ отъ нея следъ войната стабилнизационенъ и бежански заемъ, бѣха наложени отъ стопанското подписничество, последващо политическата катастрофа, причинена отъ противницитъ ни. Така тѣзи дългове, произхождащи отъ стопански натискъ, за които вина нѣмаме, се явятъ като политически, които трѣбва да се ликвидиратъ по същия начинъ, по който се ликвидира съ насилнически политически редъ въ Европа.

Направи ли се това, външната ни търговия ще се освободи отъ една тежка несправедлива ипотека. Голѣмитъ германски победи и чрезъ тѣхъ

подобреното ѝ стопанско положение, наложиха Германия като арбитъръ на стопанскитъ отношения въ Европа. За да не се изтъква това ѝ положение, че ще бѣде използвано за стопански натискъ, Германия побърза веднага следъ завършване деиствията въ Франция да излъже съ две декларации отъ страна на правителството и пресата, чрезъ райхсминистра д-ръ Функъ и известния журналистъ д-ръ Карлъ Мегерле.

Д-ръ Карлъ Мегерле пише: „Германия предлага на Европа нови стопански идеи и една изпитана стопанска система.

Това означава **сигурни пазари, справедливи цени, стабилни валути, обезпечение срещу кризи и свободни търговски методи.** (к.н.)

Въ този общъ стопански животъ ще може всѣка държава, малка или голѣма, бедна или богата откъмъ капитали, земеделска или индустриална, да встъпи върху основата на **равноправието** (к. н.). Защото тази система се грижи върху основата на **труда, постиженията и производството**, а не върху случайното „притежание на злато и капиталъ“.

Още по-голѣмо значение имаше речта на райхсминистра д-ръ Функъ отъ 25 юлий м. г. въ която изложи стопанскитъ начала, отъ които ще се ръководи Германия въ международнитъ си стопански отношения. Тя е толкова по важна поради това, че бѣше **последвана отъ дѣла.** То е на първо мѣсто **стопанската спогодба между Германия и Румѣния**, подписана на 4. XII. м. г., която впоследствие сигурно ще бѣде последвана и отъ други.

Въ основа на приложенитъ до сега методи на **двустранна стопанска размѣна** ще се премине къмъ **многогранната такава и до едно изравняване на платежнитъ салда на отбѣлнитъ държави.**

Разбира се девизното стопанисване и клиринговия натискъ не ще може съ единъ ударъ да се отстрани. Но той бърза да успокои, като казва, че клиринговата техника ще се доусъвършенствува и ще се достигне до **една европейска централа за клиринга.**

Шомъ съ сключване на мира се постигне яснота въ положението, ще може да се пристъпи къмъ **премахване на девизнитъ ограничения въ европейското пространство.** На първо мѣсто това ще бѣде за пжтуванията, малката погранична размѣна и следъ това вече и

за стокова размѣна въ рамкитъ на единъ контигентирания въносъ.

Една целъ на бъдещето е постигане **стопанска независимостъ на европейското пространство.**

Това налага особено внимание на първо мѣсто по въпроса за прехраната.

Единъ — централенъ клирингъ за зърнени храни, на мѣстото на спекулативнитъ международни борси е отъ първа необходимостъ.

Стопанската независимостъ не ще се изрази въ автаркия, но въ едно осигуряване прехраната, чрезъ увеличено производство на продуктитъ, които вирѣятъ въ Европа и едно ограничаване на нуждитъ отъ колонизални продукти, когато положението го наложи.

Въ спокойни времена между-континенталната размѣна, стига да се пригоди къмъ европейската такава, ще може свободно да се води.

Държавитъ отъ европ. Югоизтокъ, ще има да играятъ голѣма роля въ тѣзи планове отъ световенъ мащабъ.

КИРИЛЪ БОЯДЖИЕВЪ
паисиевецъ

Вмѣсто 119 — само 17 стари разрушители

Цюрихъ 27. май „Ройтеръ“ напоследъкъ бѣше съобщилъ, че Рузвелтъ дава на Англия 75 нови американски разрушители. Впоследствие, обаче, тази цифра бѣ увеличена на 119 разрушители. Горното съобщение предизвика въ Англия голѣмо въодушевление. Сега, обаче, при съобщаване на истината, изглежда, че разочарованието ще бѣде още по-голѣмо. Така радио Лондонъ въ английската си емисия съобщава: отъ компетентнитъ срѣди въ Вашингтонъ се заявява че Съединенитъ щати презъ течение на настоящата година ще поставятъ на разположение на Велико-Британия 99 малки морски бойни единици. Всѣка морска бойна единица ще може да бѣде предадена на Англия само тогава, когато нейното мѣсто е попълнено въ американската флота чрезъ новопостроенъ воененъ корабъ. Въ съобщението понататъкъ се казва, че отъ тѣзи 99 единици, само 17 сѫ разрушители и то отъ сжщата стара класа, отъ която бѣха и предаденитъ по-рано 50. Въпрѣки това, въпроснитъ 17 разрушители могатъ да бѣдатъ предадени на Ан-

ОРГАНИЗАЦИЯТА „ТОДТЪ“

и нейнитъ постижения

Тодтъ — организацията на фронтовитъ германски работници става известна и извънъ предѣлитъ на Райха по времето, когато бѣ издигната мощната западна германска укрепена линия наречена „Зигфридъ“. Всички знаемъ голѣмата роля, която линията „Зигфридъ“ изигра въ началото на войната. Когато германската армия бѣ ангажирана въ сразаването на Полниг, линията „Зигфридъ“ държеше въ респектъ англо-френскитъ войски, които не посмѣха да я атакуватъ. Организацията на фронтовитъ германски работници бѣ основана преди около две и половина години и носи името на своя основател инженеръ Тодтъ. Въ тази организация по пай-идеаленъ начинъ сѫ съчетани държавното ръководство и частната инициатива. Гигантскитъ постижения на организацията Тодтъ, реализирани въ единъ толкова краткъ периодъ ще могатъ да бѣдатъ подложени на правилна преценка едва следъ войната. Въ края на 1939 год., когато линията „Зигфридъ“ още се намиране въ строежъ, смѣлитъ работници на Тодтъ, изложени непрестанно на неприятелския огънь, продължаваша девоночно своята работа за осигуряване границитъ на Райха. Съ започването на германската офанзива на западния фронтъ, хората на Тодтъ се намѣриха отново на предната линия, между своитъ другари отъ войската. Тѣ следваха по стѣпкитъ настѣпващитъ части, като премахваха теленитъ препри, разчистваха миннитъ полета, поправяха пжтицата и разрушенията на войната. Отъ края на 1939 год.

глия тогава, когато сѫ вече замѣстени въ американската марина съ нови. Останалитъ 72 единици представляватъ торпедни и моторни лодки за крайбрѣжната охрана, но и тѣхното предаване ще се извърши едва тогава, когато сѫ замѣстени съ нови.

Фериботнитъ съобщения се откриватъ

Фериботнитъ съобщения ще бѣдатъ открити въ края на този месецъ. До тогава румѣнскитъ ж. п. власти ще приключатъ съ приготовленията на брѣга. Ще бѣде свикана една конференция въ Букурещъ за изработването на правилника и тарифитъ за движението на ферибота. Въ тази конференция ще учас-

твуватъ български и германски делегати. Откриването на ферибонта ще стане съ голѣми тържества. Първото пускане на ферибонта ще бѣде придружено съ отслужване на молебень. Печатница „Добруджански гласъ“

до края на 1940 г. работницитъ отъ организацията Тодтъ сѫ построили въ окупиранитъ отъ германскитъ войски страни 807 мостове, възстановили сѫ около 6000 км. пжтица, разчиствали сѫ 350 минни полета, възстановили сѫ пжтно 70 разрушени селища и направили отново плавателни около 15000 км. рѣчни пжтица и канали. Само отъ нѣколко отъ разрушенитъ чрезъ експлозивни канали работницитъ трѣбвало да отстранятъ надъ 38000 куб. м. прѣстъ и тина, за да станатъ тѣ отново изпользасми. Презъ сжщото време бѣха поправени хиляди индустриални предприятия и заводи, водопроводни инсталации, минни кариери, тунели и десетки хиляди сгради. Следъ привършването на войната въ Франция, работницитъ отъ организацията Тодтъ бѣха натоварени съ нови задачи въ връзка съ продължаването на войната срещу Англия. Тѣ построиха многобройни нови летища отъ които излитатъ германскитъ самолети срещу Англия; тѣ извършиха укрепителнитъ работи по пжлото крайбрѣжие на Ламанша и северна Франция. На едно протежение отъ 130 км. работницитъ на Тодтъ сѫ употребили 100,000 куб. м. бетонъ за създаване на сигурни позиции на дългобойната артилерия и крайбрѣжната охрана. Чрезъ своитъ специални-водолази организацията Тодтъ е изтегляла на повърхността отъ потопенитъ въ разнитъ пристанища на окупиранитъ страни 23 неприятелски кораби и възстановила почти всички разрушени пристанища и пристанищни постройки. Повече подробности днесъ още, относно извършената работа отъ организацията Тодтъ, по понятни причини не могатъ да се дадатъ. Тѣ ще станатъ известни едва следъ привършването на войната и тогава ще може всѣки да си създаде известна представа за безподобнитъ усилъи и постижения на неуморнитъ и храбри работници отъ организацията Тодтъ.

ЖЕРТВИТЪ НА МАКЕДОНИЯ ЗА СВОБОДАТА

Погледъ къмъ свободна Македония. Размисълъ на бившата черна граница

Следъ нѣколко седмична обиколка подъ свободното небе на Македония, поехъ обратно пътя за София, столицата на обединена България. Но когато стигнахъ на бившата граница, която цѣлъ четвъртъ въкъ до смъртъ притѣгаше снагата на Македония съ своята непрекъсната телена мрежа, краката ми сякашъ неволно спрѣха и възвѣхъ глава, назадъ. Погледътъ ми се понесе презъ още заснѣженото Султанъ тепе и се загуби далече нѣкъде къмъ

свободнитъ простори. Обхвана ме особито чувство, което дълбоко ме развълнува. Изпаднахъ въ размисълъ...

Македония, страната на безкрайнитъ мъки и страдания; Македония на епичнитъ и чудно героични борби; Македония, по която тѣкоха рѣки отъ българска кръвь; Македония, която е приютила въ недра си безбройни български синове, паднали въ освободителнитъ войни, или въ неравната борба съ враговетъ

на българщината, днесъ е свила кърваво-червѣлото знаме, което Гоце Дѣлчевъ и Даме Груевъ първи развѣха въ Шипъ, срещу турската тирания. Днесъ нѣдъ Македония пжтно тържествено българскитъ националенъ трибагреникъ, символъ на българското единство. Македония, следъ многолѣтно робуване, днесъ е замѣнила своята черна робска дреха съ чистото сѣжно бѣло одеяние. Надъ нея слънцето спуска топлинѣ си лъчи и огрѣватъ радостнитъ души на свободнитъ българци. Изкласилитъ нива весело се вълнуватъ отъ ласкитъ на бѣломорския вѣтрѣцъ, а цѣвалитъ маковини съ своитъ бѣли и моравни цѣтѣве радостно приветствуватъ своитъ стопани и имъ вѣнчавъ богати дарове. Вардаръ, живиятъ свидетелъ на страшитъ страдания, които неговиятъ народъ

изживѣ въ вѣковетъ, по и вѣчно то му опование, кротко разлива водитъ си по широката си единаименна долина и отнася радостнитъ възгласи на доверчанинни робъ, къмъ топлото българско море.

Но ржката, която високо е издигнала триивѣтния пропорецъ е обината съ лента отъ черенъ крепъ. Въ своята велика радостъ Македония жгува за ония свои погинали чада, които станаха изкупителна жертва за свободата. Това е бѣлѣгътъ, който изразително подсказва, че Македония и въ сѣтния часъ, когато свободата ѝ се показаше при Осогово, Малешевията, Бѣласица, Али Ботунъ, Шаръ и Охридското езеро, трѣбвало да даде като възнецъ на всички свѣтци жертви паднали за свободата ѝ: въ Илинденското въстание, преди него и въ пос-

ледната най-упорита, по и най-жестока борба, — борбата, която Тодоръ Александровъ следъ страници погромъ на 1918 год., поде; борбата, която неговиятъ прѣвъ присеникъ Иванъ Михайловъ и всичкитъ му сътрудници отъждъ и отсамъ черната граница водиха съ фанатизъмъ, кристаленъ идеализъмъ и всеотдайна обичъ и преданностъ къмъ българщината срещу ония, които искаха да смѣлятъ най-кравото отъ българския народъ — българитъ отъ Македония.

Македония е необозрима гора. Въ нея почиватъ най-белѣзавитъ български синове, които паднаха въ борбитъ за свободата ѝ. Всѣко селище, дори всѣка къща въ Македония даде жертва. Дѣлото на избранитъ покойници буни само удивление и почитъ. Тѣ, борцитъ, минаха свояа трън-

Спомени за Петър Габе

Заслугите му към добруджанското дѣло

Моите първи спомени от заслужилния добруджанец Петър Габе са от доброто старо време. Тогава южна Добруджа живееше под знака на стопански и духовен възрождение.

Спомням си много добре: колата ни спрѣ до кладенеца на селото. Въ тѣзи години с. Харманъ се състоеше само от два чифлика, въ единъ отъ които господствуваше добрия Габе. Той бѣ предизвестенъ за нашето идване. Посрещна ни радостно усмихнатъ и любезенъ. П. Габе неостѣше сърдцето на добродушнѣ добруджански селянинъ.

Припадеше здрачъ. Надъ чифлика тежко звънците на сѣмала. Тѣхниятъ приказенъ хоръ неусетно се сливаше съ пѣсенята на щурците и бавно се разсѣйваше въ нощта.

На пѣхнитѣ врати ми здрависаха две голѣми овчарски кучета. Усмихнатиятъ П. Габе приятелски ги назова на име и тѣ ласкаво се присламчиха край него.

— Замръкнахте, казвахъ, — заговори той на баща ми. — Изглежда, че нощта ще бѣде свѣтла, но времето почна пакъ да се застудява.

П. Габе се оплака отъ самостата — всички отишли въ града, работата намалѣла. „Нѣма наоколо човѣкъ, съ когото да размѣнишъ дума“...

Сѣднахме подъ навеса на къщата да се отморимъ. Докато се размѣняха обичайнитѣ поздравления, азъ оглеждахъ съ жадни и любопитни очи двора, хамбара, рунтавитѣ кучета.

Вечерта ни гостиха богато. Баща ми каза, че сиренето било много хубаво, — дѣдо Янко го билъ направилъ. Спахме на пухено легло.

Презъ 1916 г., когато баща ми управляваше чифлика на Ючормански въ с. Кара-ипуларѣ, една надвечеръ Петъръ Габе ни дойде на гости. Следъ вечеря излѣзохме да се разходимъ до близката гора.

Презъ цѣлия пѣтъ той разпитваше баща ми за румѣнскитѣ жестокости.

Вечерта до късно стаята на Габе свѣтѣше: трудолюбивиятъ ни гостъ записваше впечатления и сведенията, които бѣ събралъ презъ деня. Отъ тѣзи обиколки изъ Добруджа се роди знаменитата му книга — „Румѣния въ Добруджа“ (1917 година).

Това нагледъ дребно обстоятелство още повече впечатли образа на Петъръ Габе въ паметта ми. Тогава азъ разпитахъ всички, които можеха да ми съобщатъ нѣщо за него. Казаха ми, че презъ 1894 г. той е билъ балчишки народенъ представител. Отъ една него-

ва брошура научихъ за борбата му противъ лихварството въ Добруджа.

Презъ 1884 год. П. Габе дошелъ въ с. Кюпелери като изселникъ отъ Русия. Тукъ той оставилъ отлични спомени, — въвелъ целесъобразното, разумно и модерно обработване на земята.

Още отъ тѣзи години азъ запазихъ за П. Габе най-възторжени и мили чувства. По късно четохъ много отъ книгитѣ му, посвѣтени на Добруджа и той още повече израстна въ съзнанието ми като безаветно преданъ борецъ и общественикъ, здраво приобщенъ къмъ неволитѣ и теглата на добруджанскитѣ българи.

Затова най-добре свидетелствуватъ нѣкои отъ книгитѣ му, особено тѣзи, въ които разглежда мѣстни добруджански въпроси: „Кредитъ и лихварство“ (1892 г.), „По ж. п. линия Девица-Добричъ“ (1905 г.), „Прогресивно-подходниятъ налогъ у насъ“ (1911 г.), „По земеделския въпросъ“ (1890 г.) и др.

П. Габе бѣше пръвъ началникъ и най-горещъ защитникъ на почина за построяването на ж. п. линия Варна-Добричъ. Само тази да бѣ неговата заслуга къмъ Добруджа, тя е достатъчна, за да му отреди достойно мѣсто между най-заслужилитѣ добруджански дейци. Но неговитѣ заслуги, както това ще видимъ по-късно, са много по-големи.

Но по-отблизо ние се сближихме и опознахме съ П. Габе презъ 1922 г. Земеделското правителство бѣ спрѣло въкъ „Епоха“, въ който тогава работихъ. Интерниранъ бѣхъ въ Варна. Покрусенъ отъ политическитѣ свосволия, на които бѣше жертва страната, живѣхъ въ града почти затворнически животъ.

По времето, когато уреждахъ в. „Варненска поща“, П. Габе дойде въ редакцията, за да донесе статия. Тогава се „запознахме“ отново. Коситѣ му бѣха оснѣжени. Но той имаше горда осанка и живитѣ му очи все още пламтѣха. Отъ цѣлата му фигура лѣхаше благородство и достойнство.

— Значи, ти си... Гледай колко много си порастналъ, — весело ми се усмихна той и, като въздѣхна, додаде, развълнуванъ и разнеженъ: — Помнишъ ли...

Това „помнишъ ли“, така властно ме покори, че следъ това ние се виждахме почти всѣка вечеръ. Говорихме за Добруджа, за всичко хубаво въ нея, — само за хубавото, защото доброто сърдце на нейния любящъ синъ, както всички добри и лѣчезарни хора,

живѣеше само съ красивото и доброто въ живота.

Личността на незабравимия П. Габе излъчваше обаяние и сърдечна топлина. Човѣкъ съ здрави нравствени заложби, той бѣ известенъ като общественикъ съ своята безукорна честностъ и преданна обществена служба. Добруджа никога нѣма да го забрави и винаги ще му бѣде признателна за всичко добро, което той ѝ направи.

Макаръ съ непреднала възраст, отзивчивото сърдце на Габе го тласкаше къмъ дейна политическа борба. Подъ влиянието на новото време, той се приобщи и прегърна идеитѣ на българския радикализъмъ, но здравиятъ му общественъ усетъ не го отклони отъ поветитѣ на деня: той остана до последния денъ на живота си човѣкъ на дѣлото и на действителнитѣ придобивки.

По добруджанския въпросъ П. Габе написа нѣколко извънредно интересни книги и брошури. Въ тѣхъ той вложи много знания. Тѣ са написани на пламененъ езикъ, който бѣ белегъ за борческия духъ на Габе, винаги неспокоенъ и насърхвалъ предъ злото и неправдитѣ.

Споменатата му анкета за румѣнското владичество въ южна Добруджа ще остане като паметникъ, на непосиленъ трудъ и преданна служба предъ върховнитѣ интереси.

Съ голѣма вѣщина и тънко познание на въпроса се отличава и талантливо написаната му книга — „Добруджанскитѣ въпроси въ неговата сжщностъ“. Въ тази знаменителна книга той изложи и обобщи всички интересно и отъ значение, отнасящо се до земеделското законодателство на румѣнската олигархия.

Освенъ това, П. Габе бѣ авторъ и на много статии върху робската неволя на поробена Добруджа, разпръснати въ разнитѣ български вестници.

За всичко това, този преданъ синъ на родината заплати твърде скъпо: румѣнската властъ, безъ да има каквито и да било законни основания, постави рѣжка на имотитѣ му,

неговитѣ единствени спестявания въ Добруджа. Опропастенъ економически, дълбоко засѣгнатъ отъ смъртта на на своя единственъ синъ, той изживѣ въ изгнание тежкитѣ дни на прокуденика. Но тѣзи негови лични нещастия, не го сломиха и той нито за мигъ не падна духомъ.

Дори въ своя предсмъртенъ часъ, когато животътъ завинаги го напуснаше, П. Габе не възропта отъ своята неволнишка сѣдба. Колко много и повече

ДУМАТА на ЛИСАБОНЪ

Старитѣ смѣтки между Англия и Португалия на дневенъ редъ

Цюрихъ 27. „Базелеръ Нахрихтенъ“ коментирайки последнитѣ събития въ срѣдния изтокъ и предстоящитѣ военни събития около Гибралтаръ, пише: смъртоноснитѣ удари, които нанасятъ силитѣ на осята върху британската империя, следватъ методично, единъ следъ другъ. Сигурно е, че скоро ще дойде редътъ и на Гибралтаръ. До скоро, тѣй мощната Великобританска империя, се разпада на своитѣ съставни части. Но наистина, ако бѣ успѣла Англия да изгради своето господство въ свѣта? Безспорно е, съ своето величие Англия дължи, до голѣма степенъ на своята дипломация, която винаги успѣваше да оплъчва народитѣ на континента единъ срещу другъ. Тамъ където, обаче, нейната дипломация не е могла да помогне, интервенирала е грубата сила. Тази тактика Англия е приложила и по отношение на Португалия. Когато, въ края на 14 и началото на 15 столѣтия, малкия и храбъръ португалски народъ успѣ, чрезъ много кръвъ и жертви, да си създаде своята империя, английския егизъмъ не закъснѣ да се прояви. По онова време, Португалия броеше 2 милиона жители, отъ които около единъ милионъ загинаха въ разнитѣ походи и презморски експедиции. Това, обаче, съвсемъ не затрогваше англичанитѣ. Както е известно, презъ 1580 год. се помина португалския кралъ безъ да остави наследникъ на престола. Испанския кралъ Филипъ II, чиято съпруга бѣ сестра на покойния португалски кралъ, започна да предявява наследствени претенции. По сжщото време Испания се намирала въ война съ Англия и нейната съюзница Холандия. Английския адмиралъ Дарке, следъ като унищожилъ испанската „Армада“, безъ ни-

какъвъ поводъ далъ заповѣдъ на своитѣ сили да нападнатъ португалската флота. Следъ като и тя била сразена, англичани и холандци започнали истински грабежъ на португалскитѣ колонии. Най-важнитѣ и най-богати португалски колонии бѣха взети отъ Англия и Холандия. Въпрѣки всичко това, обаче, по-късно, когато Наполеонъ I, който бѣ най-голѣмия врагъ на Англия, се появи на Иберийския полуостровъ, Английската дипломация успѣ да оплъчи Португалия срещу Франция. Командуването на португалскитѣ войски бѣ поето отъ единъ английски генералъ и така Португалия стана напълно зависима отъ англичанитѣ.

Презъ единъ дълъгъ периодъ на революции и бунтове, инспирирани отъ Лондонъ, Португалия представляваше играчка въ рѣцетѣ на английскитѣ империалисти. Дори по време на свѣтовната война Англия успѣ да използува отново португалцитѣ за постигането на своитѣ цели.

Съ идването, обаче, на властъ на Салазаръ, положението въ Португалия съвършено се измени. Англия веднага почувствува, че жертвата ѝ се изплъзва изъ рѣцетѣ, но бѣше вече късно.

Днесъ погледитѣ на Лондонъ отново се обръщатъ къмъ Мадридъ и Лисабонъ. Този пѣтъ, обаче, оголенитѣ отъ английската плутократия испанци и португалци ще извадятъ старитѣ тефтери, а по тѣхъ длъжникъ е британската империя. Напразно въ Лондонъ си задаватъ въпроса, какво поведение ще вземе Лисабонъ.

Неговата дума къмъ старитѣ длъжници може да бѣде само една: да платятъ старитѣ смѣтки!

отъ него бѣха нещастни и беднѣващи добруджански бѣжанци? Въ тѣзи години, като отвѣяни листа, тѣ блуждаха немилли-недраги изъ България. А добруджанскитѣ роби, на които сѣдбата отрѣди непосилно и жестоко робство, своеволно, преследвания и мжчителна, бавна смъртъ?

Зн едно само скърбѣше той: „Моята работа за Добруджа още не е свършена! — казваше той. — Искамъ да живѣя не за себе си, а за Добруджа“...

Съ този копнежъ за работа и за служба предъ интереситѣ на поробената родина, Габе склопи очи, неприласканъ, непохваленъ

приживѣ за своя неуморимъ трудъ. Въ мисълта си за Добруджа, той бѣ забравилъ и своитѣ близки, на които, умирайки нѣмаше време да имъ каже една сърдечна и мила дума.

Въ предсмъртния си часъ, П. Габе мислѣше само до близкитѣ на сърдцето му добруджанци, на които бѣ обрекалъ живота си, срѣдъ които бѣ живѣлъ, и които обичаше повече отъ всичко друго на този свѣтъ. Затова той ѝ принадлежи всѣшѣло и тя на вѣчни времена ще му дължи благодарностъ и най-добри чувства.

П. ГОСПОДИНОВЪ

ливъ пѣтъ на саможертвата, за да трасиратъ широкия друмъ на свободата. Днесъ Македония се радва на онова, за което тѣ се бориха и за което тѣ съ радостъ и съ високо съзнание дадохъ най-скъпото отъ себе си — своето съществуване.

Днесъ Македония е свободна и е горда съ жертвитѣ, които даде за своята свобода. Като живи тѣ бѣха борческитѣ редици на своята героична родина. Днесъ тѣ съставляватъ небесната армия, която на вѣчни времена ще бди горко надъ българската земя и ще пазѣ народа ни отъ нови посягательства и разкъсвания. Тѣхното дѣло, дѣлото на безбройнитѣ герои е велико и скъпо за всѣки българинъ, който знае да цени силата на човѣшката жертва. И затова въ днешния вѣжделинъ всебългарски денъ, когато цѣлиятъ

обединенъ български народъ отпразва заслужена възхвала и признателностъ къмъ великия Адолфъ Хитлеръ и непобедимата германска войска, къмъ Мусолини и неговия възроденъ народъ, ние върваме, че всѣко българско сърдце се пълни съ благоговейно чувство на почитъ и признателностъ къмъ ония, които се бориха, които страдаха, които десетки години мжченически преживѣха по страшнитѣ сръбски и грѣцки затвори, ония, които още сѣ въ заточение по островитѣ и всички ония, които дадохъ живота си предъ олтаря на родината. Ние имъ дължимъ това, защото тѣ са основата на македонската свобода. Въ тѣхнитѣ юнашки грѣди се развиха симуляторскитѣ пристѣли на поробителитѣ. Тѣ са първопричината, за да я намѣримъ днесъ Македония чиста и здрава

българска страна, каквато я бѣхме оставили преди общобългарския погромъ, такава, каквато винаги е живѣла въ нашето съзнание. Нека се преклонимъ предъ тѣхната скъпа паметъ и великото имъ дѣло! Слава, вѣчна слава на борцитѣ и воинитѣ, които паднаха, които умрѣха за свободата на Македония!

Стр. Толуковъ

Продава се 1 машина за зърнени храни ул. 102 № 1. СПРАВКА: Арменияското кафе. До градската електрическа юзина. 3-3

ПАЗЕТЕ РОДИНАТА!

— Парна машина —

полустабилна или стабилна, купуваме въ брой. Цена и кратко описание до: **Странджански Районенъ Горски Кооп. съюзъ** 233-3-1 „Царъ Крумъ“ 3 — Бургазъ.

Продавамъ

Нито вършачката, нито трактора се нуждаятъ отъ ремонтъ.

3. Два цинкови 200 литровъ варели и 4 желѣзни 400 литрови.

Господинъ Ивановъ — Силистра

1. Една вършачка ЛАНЦЪ съ барабанъ 150 см., всичкитѣ латери съчмени, винчъ и каишитѣ включително и голѣмия.

2. Единъ тракторъ ХАРТЪ ПАРРЪ 18-36.

ПОДРОБНИ ОБЯСНЕНИЯ ЗА

регистрация на умствения работни

Добришката инспекция на труда и о. о. съобщава на всички работодатели, от околните Добришка, Балчишка, Касъмска, Куртбунарска и Аксџьндарска, че съгласно нареждането на Главната Дирекция на труда и о. о. под № 87 от 13 V т. г. следва в най-скоро време да се регистрират всички предприятия и учреждения в които има служещи, подлежащи на задължително осигуряване съгласно закона за осигуряване на умствения работни публ. в Д. В. бр. 17 от 24 I. 1941 г. и който влиза в сила от 24 май т. г., а именно:

Въз основа на чл. 1 от закона подлежат на задължително осигуряване всички наети на работа служещи, които извършват предимно умствена работа а именно:

а) висшият административен и технически персонал на предприятията, които извършват ръководна, надзорна или разпоредителна работа или следят за техническата и стопанска целесъобразност и ползотворност на работата на другите работници и служещи;

б) канцеларския персонал, които работи по книговодството, счетоводството, преместването, кореспондентството, регистрацията, чергането, описването, касовата служба, информацията и др. канцеларски работи и манипулации и служещи, които обслужват канцеларския персонал;

в) домакински и икономически на предприятията, магазинерите и заведующите складове;

г) агенти и дейтели на застрахователни дружества, селствени строителни каси и др. подобни, ако получават определена месечна заплата;

д) търговски служещи и продавачи в търговски магазини, ако извършват същевременно и канцеларска работа, или за чиято работа са нужни особени знания или училищна подготовка;

е) учителите, възпитателите и лекарите по признатите в страната частни учебни заведения или възпитателни институти;

ж) артистите, музикантите, художниците и др. професии на изкуството;

з) лекарите и зъболекарите, аптекарите и техни помощници персоналът с изключение на персонала, който се занимава с почистване на помещенията или с животни;

и) технически персонал, който разпределя работата на работниците и следи за нейното добро изпълнение, без сам да работи на същата работа; персоналът, който преглежда и одобрява произведените или доставени стоки; технически персонал, който сам извършва работи за чийто изпълнения са нужни специални научни познания;

к) секретарите и служителите при професионалните съюзи и техните подразделения и при ведомствените организации.

Съгласно чл. 3 от същия закон не подлежат на осигуряване следните служещи:

а) лицата упоменати в чл. 1., които получават заплата или

друго парично възнаграждение по малко от 800 лв. месечно;

б) лицата, които се наемат за определена работа за време до три месеца;

в) служещите на чуждестранните предприятия, които извършват в България работа за време до два месеца;

г) не навършили 16 години;

д) личните пенсионери и вдовци, които получават пенсия по закон или решение на Народното събрание или, ако пенсията им е по-голяма от 24.000 лв. годишно.

Съобщавайки това, Инспекцията на труда поканва всички работодатели, при които има на работа лица от описаните по-горе специалисти да се явят в Инспекцията на труда на 26 май т. г. от 8 — 12 преди обяд, за да им се дадат безплатно специални карти за регистрация на предприятията, които след като бъдат попълнени от самите работодатели, да се предадат отново в Инспекцията на труда.

Работодателите, чийто седалища са в отседналостта на инспекцията, могат да направят постъпки писмено за попълване чрез съответните общини.

На неизпълнителите настоятелно нареждане, ще бъдат съставени актове до 20000 лв.

ВЕСТИ

— ВЧЕРА след обяд пристигнаха в гр. Добрич, идващи от гр. Силистра, г. г. Христо Статев, бивш министър, Лазар Попов, Никола Минков и Загорев, народни представители. Днес те ще посетят Балчик, Каварна и няколко села.

— ПЪРВА срѣдница прогимназия „Райко Цончев“ тази вечер в кино-театър „Модерен“ ще представи драматизирания приказка „Юнак Гого“ в четири действия от Караванов. Специални костюми и декори.

— ВСИЧКИ организации и лица, които събират книги за ново-освободените земи да ги предадат на окол. управители и общини. Последните ги пращат в Дирекцията на националната пропаганда София. Превозът безплатен.

ЕДИН гражданин ни пише: „Ягодите се продават франко производителя 5-50 лв. кг. р. толкова колкото са определени да се продават от органите на М. З. Д. и М. Т. П. Т. В. Варна те се продават 10-12 лв. кг. р. а в Добрич 28 лв. кг. р. Чакаме в най-скоро време вмешателство на г. г. занимаващите се с продоволствието или пък да получим осветление чрез колоните на този вестник дали са оправдани така високите цени и разликата от 5-50 до 28 лв. кг. р. къде остава, за да се спре негодуването против такива астрономически цени на съестните продукти.“

Лондонската крепост

Поради последните големи германски въздушни нападения над Лондон, мнозина си задават въпроса: крепост ли е Лондон, или свободен град? Поради своите грамадни докове и складове Лондон е на първо място главен снабдителен център на британските войски. Освен това в чертата на града се намират хиляди индустриални предприятия, които изработват разни военни съоръжения за армията. В околностите на Лондон се намират също така много самолетни и муниционни фабрики, арсенали и военни аеропристанища. Един поглед върху картата е достатъчен, за да видим, че Лондон се намира в центъра на южната укрепителна линия на острова. Затова може би и английското правителство до днес не е повдигнало въпроса за обявяването на Лондон за незащитен град.

— Въздухоплавателното д-во „Лугтханза“ от 13 май т. г. обслужва въздушните линии 17 и 18, Берлин-Вина-Буда Пеша-Бѣлград-София-Солун-Атина — и София-Букурещ обратно. Пътуване всеки ден освен неделя. София-Букурещ линия № 18. Новото разписание на въздухоплавателното д-во „Ларес“ за въздушната линия София-Букурещ и обратно е валидно от 5. V. до 31 август т. г.

Търся да наема две стаи и кухня. Справка общината стая № 2 или редакцията. 335—5

Претостъпвам — крѣма с всички необходими инвентар и много добри клиенти — ул. Бр. Георгиеви № 51 — (Стойновия хан) — ВАРНА
Условия и споразумение:
ИВАНЪ К. х. ИВАНОВЪ
(горния адрес)

Продавам вършачка комплект марка „ЛАНЦ“ трактор „БУЛДОГ“ 12 к. с. БАТОВА „ЛАНЦ“ 75 см. барабан с трѣсина справка собственика.

Иванъ Енев с. Генералъ Киселев.
Варненско

Д-ръ НОВАЧЕВЪ се завърна от временно обучение и отново присма болни в мединския си кабинет в гр. Добрич ул. Царь Борисъ № 12

Продавам добре запазен апарат за вършачка „Флейзер“.
Справка Георги Петровъ Гогов с. Конак, Добришко. 326 — 5 — 4

Пчеларовско селско общинско управление, Касъмски околия

Обявление № 1409

с. Пчеларово 20 V 1941 година.

Обявява се на интересующите се, че на единадесетия ден след публикуването на настоящето в в. „Добруджански глас“ от 8 до 12 часа преди обяд в канцеларията на Пчеларовското селско общинско управление ще се произведе търг за втори път с явна конкуренция, за продажба на следния безстопанствен добитък:

1. Едно теле на една година, женско, косъм сив, бѣлѣзи, първоначална цена 400 лева.
2. Едно теле на една година, женско, косъм сив, бѣлѣзи, първоначална цена 1,200 лева.
3. Едно теле на една година, мъжко, косъм сив, без бѣлѣзи, първоначална цена 1,000 лева.

Наддаването ще става гоолѣлно и конкурентите ще наддават, за който добитък желаят.

Залог за правоучастие в търга 10 на сто върху първоначалната оценка.

Покупната стойност се внася веднага при възлагането на търга от тържната комисия.

Разноските по произвеждането на търга, герб и пр. са за сметка на конкурентите.

ПАНИХИДА

Изминаха се четири тѣжни години от деня, когато съдбата отреди да се изсели в вѣчността незабравимата и любима от всички ни

Добришка Холевичъ

По този случай, на 29 май, четвъртък, 10 часа преди обяд, в църквата „св. Георги“ от гр. Каварна, ще се отслужи за упокойна панихида.

Поканват се всички роднини, близки и познати да почетат с присъствието си нейната скъпа памет.

гр. Каварна, 27 май 1941 г.

Отъ опечаленитъ

Печатница „Добруджански глас“ — Добрич

ГРАЖДАНИ НА ДОБРИЧЪ

На 1 юний т. г. се открива десетдневния прочутъ изъ цѣлата страна ДОБРИШКИ ПАНАИРЪ

НЕ ПРОПУСКАЙТЕ НИТО ЕДИНЪ СЛУЧАЙ
ШИРОКО ДА ПРОАГИТИРАТЕ ПАНАИРА!

Ще се продаватъ всѣкакви стоки, земе-
дѣлско-стопански произведения и добитъкъ
Търговци, уведомете познатитъ ви тър-
говци изъ вътрешността на страната!